МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Кафедра граматики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

_____ Майя НІКОЛАЄВА

«29» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретична граматика основної іноземної мови

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

Освітньо-професійна програма: Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови». – Одеса, ОНУ: 2023. – 18 с.

Розробники:

Ірина МОРОЗОВА, д.філол.н., професор, професор кафедри граматики англійської мови,

Олена ПОЖАРИЦЬКА, к.філол.н., доцент, доцент кафедри граматики англійської мови.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол №_1_ від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

Погоджено із гарантом ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

_____ Наталя БІГУНОВА

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол №_1_ від "29" серпня 2023 р.

Голова НМК_____Олена ГРИГОРОВИЧ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол №___від "_____"_____2024 р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри граматики англійської мови

Протокол №___від "_____"_____2025 р.

Завідувач кафедри _____ Олена КАРПЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	***заочна форма навчання***
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90/90 змістових модулів – 2/2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно): перша - англійська Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	**Обов'язкова**	
		Рік підготовки:	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		24 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		54 год.	76 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		іспит	**іспит**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: навчити студентів основним принципам та закономірностям граматичної будови сучасної англійської мови в аспекті її структури та функціонування, класичним та сучасним підходам до аналізу мовних одиниць та явищ, а також розвинути у студентів науково-лінгвістичне мислення, уміння орієнтуватися у науковій лінгвістичній інформації, розуміння природи граматичних явищ та процесів. Отже у фокусі курсу - розкриття основних особливостей англійської мови в порівнянні з рідною.

Завдання:

- **Методичні:** узагальнення та систематизація теоретичних знань про англійську мову;
- **Пізнавальні:** розширення нормативних відомостей про англійську як іноземну мову;
- **Практичні:** удосконалення професійно-педагогічної підготовки майбутнього фахівця з іноземної мови.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) та методики навчання іноземних мов у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної й педагогічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

СК04. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

СК07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та усного і письмового фахового перекладу з англійської мови українською, з української мови англійською.

СК08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

Очікувані програмні результати навчання:

ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції германської філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

- ***знати***:

- основні теоретичні положення про граматичну будову сучасної англійської мови. особливості граматичної будови сучасної англійської мови;
- основні сучасні лінгвістичні теорії та підходи до аналізу мовних одиниць;
- основні методики граматико-лінгвістичного аналізу: дистрибутивний аналіз, трансформаційний аналіз, опозиціонально-категоріальний аналіз, актомовленнєвий аналіз, дискурсивний аналіз;

- ***вміти***:

- на основі спостереження мовних фактів робити узагальнення про ті чи інші процеси сучасної англійської мови;
- надавати правильну теоретичну інтерпретацію мовним явищам;
- ілюструвати кожне теоретичне положення конкретними мовними прикладами;
- працювати з науковою лінгвістичною літературою;
- використовувати теоретичні знання у практичному викладанні англійської мови;
- використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу для аналізу мовних явищ.

Теоретичну основу курсу складають наукові досягнення сучасної лінгвістики у галузі граматичної семантики, категоріальної граматики, конструктивного синтаксису, лінгвістики тексту, лінгвістичної прагматики, аналізу дискурсу, когнітивної лінгвістики та психолінгвістики стосовно англійської мови. Включення у теоретичний курс граматики основ спеціальних методик граматико-лінгвістичного аналізу (дистрибутивного, опозиціонально-категоріального, трансформаційного, конструктивного, актомовленнєвого, дискурсивного) дає можливість на конкретному мовному матеріалі показати шляхи наукового осмислення мовних фактів та явищ. Крім того, вивчення курсу передбачає підготовку майбутнього вчителя англійської мови та філолога до подолання тих методичних труднощів, які можуть виникнути в процесі викладання англійської мови в школі.

Курс базується на знаннях студентами курсів: “Вступ до германського мовознавства”, “Історія основної іноземної мови”, “Лексикологія основної іноземної мови” , а також “Філософія“, “Логіка“.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру. Учбовий матеріал складається з двох модулів-блоків. Кожний модуль має на меті дати студенту уявлення про умови формування та розвитку граматичної системи англійської мови, допомогти студенту узагальнити відомості про граматичну будову сучасної англійської мови, ознайомитись з сучасними підходами до мовних проблем та з тенденціями мовного вжитку.

Мовні явища, зокрема, подані в діахронії та в зв'язку з історичними умовами формування нації.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. THEORY OF GRAMMAR AS A SCIENCE: HISTORICAL DEVELOPMENT

Тема 1. Grammar Among Other Linguistic Sciences. Origin of Grammar. Different Types of Grammar. Grammar Objective & Grammar Subjective.
Тема 2. Periodisation of the English Grammar. Pre-Normative (Descriptive) English Grammar. The most outstanding grammarians of the periods and their works.
Тема 3. The Rise of Prescriptive Grammar in the XVIII-XIX Century. Robert Lowth & His Input into the English Grammar. The Norm: Its First Definition. Lindley Murray & Speech Etiquette
Тема 4. Classical English Grammar. Its aims and objectives, main notions and approaches. Henry Sweet as Its Father Founder. "A New English Grammar, Logical & Historical", 1892. Henry Sweet's Main Postulates.
Тема 5. Modern English Grammar. Practical Prescriptive English Grammar: Traditions and Perspectives. John Nesfield's Grammar. Classical Scientific Grammar, Otto Jespersen & Etsko Kruisinga
Тема 6. New Grammar Schools Arising. English Structural (Descriptive) Grammar. L. Tesniere & His IC-Analysis Sample. Ch. C. Fries & His Test-Frames. Ch. C. Fries's Test-Frames: critical analysis. Transformational Grammar. Transformational Grammar: Its Origin & Transformation Rules. Noam Chomsky's Generative Grammar & Kernel Sentences in TG. Sentence Surface Structure. Frank Palmer's Criticism of TG
Тема 7. Generative Semantics. Basic Outline of Generative Semantics. Charles Fillmore's Case Grammar. Generative Semantics: Drawbacks. Textual Grammar. The Prague Linguistic Circle. Textuality: Seven Standards
Тема 8. Newest Trends in Grammar. Basic Notions & Main Representatives.

Змістовий модуль 2. KEY GRAMMATICAL PROBLEMS & POSSIBLE WAYS OF SOLVING THEM

Тема 9. General Principles of Linguistic Analysis. Stages of Linguistic Analysis. Hegel's dialectic. Quantity of Selection
Тема 10. Famous Grammatical Problems and Their Possible Solutions. The Problem of Part of Speech**.** The Number of Parts of Speech in English. Principles of Their Classification. The Category of State.
Тема 11. The "Stone Wall" Problem. Composite / Compound Words. Language and Speech. Ferdinand de Saussure & His Five Distinctions Between Speech and Language.
Тема 12. Parts of Speech as Singled Out by Prof Korsakov. Syntactic Organisation of the Sentence. Traditional and Non-Traditional Approaches to Sentence Classifications.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. THEORY OF GRAMMAR AS A SCIENCE: HISTORICAL DEVELOPMENT										
Тема 1. Grammar Among Other Linguistic Sciences. Origin of Grammar. Different Types of Grammar. Grammar Objective & Grammar Subjective.	8	2	2		4	7,5	2	2		6
Тема 2. Periodisation of the English Grammar. Pre-Normative (Descriptive) English Grammar. The most outstanding grammarians of the periods and their works.	7	2			5	7,5				6
Тема 3. The Rise of Prescriptive Grammar in the XVIII-XIX Century Robert Lowth & Hi Input into the English Grammar. The Norm: Its First Definition. Lindley Murray & Speech Etiquette	8	2	2		4	7,5	2			6

Тема 4. Classical English Grammar. Its aims and objectives, main notions and approaches. Henry Sweet as Its Father Founder. "A New English Grammar, Logical & Historical", 1892. Henry Sweet's Main Postulates.	7	2			5	7,5				6
Тема 5. Modern English Grammar. Practical Prescriptive English Grammar: Traditions and Perspectives. John Nesfield's Grammar. Classical Scientific Grammar, Otto Jespersen & Etsko Kruisinga	6	2			4	6,5	2			6
Тема 6. New Grammar Schools Arising. English Structural (Descriptive) Grammar. L. Tesniere & His IC-Analysis Sample. Ch. C. Fries & His Test-Frames. Ch. C. Fries's Test-Frames: critical analysis. Transformational Grammar. Transformational Grammar: Its Origin & Transformation Rules. Noam	9	2	2		5	6,5				6

Chomsky's Generative Grammar & Kernel Sentences in TG. Sentence Surface Structure. Frank Palmer's Criticism of TG										
Тема 7. Generative Semantics. Basic Outline of Generative Semantics. Charles Fillmore's Case Grammar. Generative Semantics: Drawbacks. Textual Grammar. The Prague Linguistic Circle. Textuality: Seven Standards	6	2			4	6,5				6
Тема 8. Newest Trends in Grammar. Basic Notions & Main Representatives.	7	2			5	6,5				6
Разом за змістовим модулем 1	**58**	**16**	**6**		**36**	**56**	**6**	**2**		**48**
Змістовий модуль 2. KEY GRAMMATICAL PROBLEMS & POSSIBLE WAYS OF SOLVING THEM										
Тема 9. General Principles of Linguistic Analysis. Stages of Linguistic Analysis. Hegel's dialectic. Quantity of Selection.	8	2	2		4	8,5	2			7
Тема 10. Famous Grammatical Problems and Their Possible Solutions. The Problem of Part of Speech**.** The Number of Parts of	9	2	2		5	8,5				7

Speech in English. Principles of Their Classification. The Category of State.								2		
Тема 11. The “Stone Wall” Problem. Composite / Compound Words. Language and Speech. Ferdinand de Saussure & His Five Distinctions Between Speech and Language.	6	2			4	8,5	2			7
Тема 12. Parts of Speech as Singled Out by Prof Korsakov. Syntactic Organisation of the Sentence. Traditional and Non-Traditional Approaches to Sentence Classifications	9	2	2		5	8,5				7
Разом за змістовим модулем 2	**32**	**8**	**6**		**18**	**34**	**4**	**2**		**28**
Усього годин	**90**	**24**	**12**		**54**	**90**	**10**	**4**		**76**

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин	
		Очна форма	Заочна форма
1	**Тема 1.** What is Grammar? Grammatical Theory and Practice. Types of grammar in accordance with the scientific approach: structural (formal); synchronic / diachronic; functional grammar; comparative grammar; cognitive grammar; communicative grammar. The origin of grammar as a working instrument of communication. Do animals use or understand grammar? (обговорення доповідей)	**2**	**2**
2	**Тема 3.** Practical and Theoretical Grammar. Prescriptive Grammar and teaching English. Reports on the topic “Standard Grammar and Its Regional Deviations”.	**2**	

	(обговорення доповідей, дискусія за окресленими темами)		
3	**Тема 6.** Functional Transpositions of Grammatical Forms. The notions of transposition and transformation & their types. Transformation as a grammatical operation. Synonymy & homonymy in grammar (презентація та обговорення рефератів за окресленими темами)	**2**	
4	**Тема 9.** Grammatical Categories and Problems. Reports on the topic "Grammatical Representation of Time Relations in the English and Ukrainian Grammars". (презентація та обговорення есе)	**2**	
5	**Тема 10.** Problem of the Part of Speech in English. Definitions of parts of speech in classical Latin Grammar books, after R.Lowth, H.Sweet, Ch. Fries, J.Nesfield, O.Jespersen, Ganshina et Vasilevskaya, Kaushanskaya et al. : differences & similarities. Report: Ferdinand De Saussure. Life And Scientific Input (дискусія, презентація та обговорення доповідей)	**2**	**2**
6	**Тема 12.** The Noun & the Verb. The Problem of Classification of Nouns. Basic characteristics of the noun & the verb? Report: Verbo- or Nomenocentric Organisation of the Language. (дискусія, презентація та обговорення есе)	**2**	
	Разом	12	4

7. Теми лабораторних занять.

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин	
		очна	заочна
1	**Тема 1.** Grammar Among Other Linguistic Sciences. Origin of Grammar. Different Types of Grammar. Grammar Objective & Grammar Subjective. (самостійне опрацювання та підготовка доповіді на одну із зазначених вище тем).	4	6
2	**Тема 2.** Periodisation of the English Grammar. Pre-Normative (Descriptive) English Grammar. The most outstanding grammarians of the periods and their works. (підготовка до лекції та підготовка доповіді на одну з зазначених тем).	5	6
3	**Тема 3.** The Rise of Prescriptive Grammar in the XVIII-XIX Century. Robert Lowth & His Input into the English Grammar. The Norm: Its First Definition. Lindley Murray & Speech Etiquette (самостійне опрацювання, підготовка до лекції та підготовка реферату на одну з зазначених тем).	4	6
4	**Тема 4.** Classical English Grammar. Its aims and	5	6

	objectives, main notions and approaches. Henry Sweet as Its Father Founder. Henry Sweet's Main Postulates. (самостійне опрацювання, самостійне опрацювання, підготовка до лекції, написання есе на одну з тем)		
5	**Тема 5.** Modern English Grammar. Practical Prescriptive English Grammar: Traditions and Perspectives. John Nesfield's Grammar. Classical Scientific Grammar, Otto Jespersen & Etsko Kruisinga (самостійне опрацювання, підготовка до лекції, підготовка реферату на одну з тем)	4	6
6	**Тема 6.** New Grammar Schools Arising. English Structural (Descriptive) Grammar. L. Tesniere & His IC-Analysis Sample. Ch. C. Fries & His Test-Frames. Transformational Grammar. Transformational Grammar: Its Origin & Transformation Rules. Noam Chomsky's Generative Grammar & Kernel Sentences in TG. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції)	5	6
7	**Тема 7.** Generative Semantics. Basic Outline of Generative Semantics. Charles Fillmore's Case Grammar. Generative Semantics: Drawbacks. Textual Grammar. The Prague Linguistic Circle. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції, написання есе на одну з тем)	4	6
8	**Тема 8.** Newest Trends in Grammar. Basic Notions & Main Representatives. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції, підготовка доповіді)	5	6
9	**Тема 9.** General Principles of Linguistic Analysis. Stages of Linguistic Analysis. Hegel's dialectic. Quantity of Selection. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції)	4	7
10	**Тема 10.** Famous Grammatical Problems and Their Possible Solutions. The Problem of Part of Speech**.** The Number of Parts of Speech in English. The Category of State. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції, написання есе)	5	7
11	**Тема 11.** The "Stone Wall" Problem. Language and Speech. Ferdinand de Saussure & His Five Distinctions Between Speech and Language. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції, підготовка доповіді)	4	7
12	**Тема 12.** Parts of Speech as Singled Out by Prof Korsakov. Syntactic Organisation of the Sentence. (самостійне опрацювання, підготовка до лекції)	5	7
	Разом	54	76

9. Методи навчання

Словесні: пояснення правил, пояснення граматичної форми, граматичних

явищ.

Наочні: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації), демонстрування відео та аудіо записів.

Практичні: самостійні завдання, тренувальні вправи – рецептивні, репродуктивні та продуктивні, перекладні, некомунікативного, умовно-комунікативного та комунікативного видів, мозковий штурм, метод рольової гри, елементи гейміфікації.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Методи поточного та періодичного контролю: усне опитування, оцінювання самостійних завдань, захист доповідей, рефератів, есе. Формою підсумкового контролю в рамках дисципліни є іспит.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Оцінка	Здобувач освіти
5 балів **(«відмінно»)**	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань. Дає повні відповіді на запитання викладача, , вільно послуговується науковою термінологією, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з окресленої проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати вивчений матеріал, аналізувати явища й факти, робити самостійні узагальнення й висновки.
4 бали **(«добре»)**	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали **(«задовільно**	Відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Виконує практичні

»)	завдання. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали («незадовільно »)	Не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань. Дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.
1 бал («початков ий рівень»)	Не володіє необхідним обсягом лекційного матеріалу, не намагається аналізувати факти та події, робити висновки; припускається грубих помилок при виконанні тренувальних вправ.
0 балів («низький рівень»)	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	Визначення
1	2	3
90–100	**A**	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом щодо класифікації частин мови. Студент вірно вживає артиклі, прийменники та інші службові частини мови, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї та у своєму мовленні та письмі, аналізує літературні або автентичні тексти на наявність і відповідність вірного вживання службових частин мови.
85–89	**B**	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід. Студент має глибоке розуміння правил вживання службових частин мови, зокрема артиклів та прийменників.
75–84	**C**	Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок у правильному вживанні артиклів чи прийменників, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	**D**	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою. Студент не має глибокого розуміння правил вживання службових частин мови, зокрема артиклів та прийменників.

60–69	**E**	Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою. Здобувач освіти не демонструє систематичне правильне вживання артиклів та прийменників у своєму мовленні та письмі.
35–59	**FX**	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається. Студент не демонструє розуміння й не показує вірний аналіз вживання прийменників та артиклів в різних контекстах.
0–34	**F**	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається. Здобувач освіти не застосовуває службові частини мови в практичних мовних ситуаціях.

11. Питання до підсумкового контролю

Опитування теорії за наступними питаннями:

1. Grammar as it was understood in the ancient times and at present. Its place among other linguistic sciences.
2. Different types of grammar. Prescriptive and descriptive grammar. Objective and subjective grammar.
3. The historical premises of the origin of theoretical grammar.
4. Periodization of grammar
5. Early prenormative grammar. Its founders and their input.
6. The English Academy of the 18 c. The first prescriptive grammars and the codification of the English language.
7. Henry Sweet, his postulates and the rise of the scientific grammar.
8. Henry Sweet's understanding of the norm.
9. The development of grammar in the 20 c. The rise of modern theoretical grammar.
10. The development of structural and functional grammar and their best-known representatives.
11. The development of transformational and generative grammar and their best-known representatives.
12. The rise of pragmatics and textual grammar.
13. Newest trends in Grammar and their most outstanding representatives.
14. Stages and the main principles of linguistic analysis.
15. The problem of parts of speech in modern English.
16. Parts of speech classifications: Development in diachrony.
17. The problem of the category of state.
18. The "Stone–Wall" problem and the clue to its solution.
19. The problem of language and speech in modern linguistics.
20. Parts of speech on the levels of language and speech.
21. Traditional understanding of parts of speech. Their definition. Different sets of parts

of speech.

22. The definition of the part of speech given by prof. A.K.Korsakov
23. The noun. Definition and classification.
24. The problem of the article. Its definition and scientific understanding.
25. The verb. Traditional definition. Different approaches to the problem.
26. Actions, states, processes. Classification of processes. The improved definition of the verb.
27. Members of the sentence. Syntactic structures. Syntactically-structured and syntactically non-structured sentences.
28. The structure of predication. Its constituents. The primary and secondary structures of predication.
29. The structure of complementation. Its components. Types of complements.
30. The structures of modification and coordination. Their components.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю здобувач освіти може отримати максимальну оцінку (5 балів) за кожну з 12 тем. Періодичний контроль здійснюється за змістовим модулем (ЗМ1, ЗМ2) у формі письмової контрольної роботи. Відповідь під час іспиту теж оцінюється у 20 балів. У 10 балів також оцінюється індивідуальне самостійне завдання, яке здобувач освіти виконує у письмовій формі. Загальна оцінка з навчальної дисципліни – це сума балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний та періодичний контроль													Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2				Індивідуальне самостійне завдання		
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	10	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовим модулем 1-5								Контрольна робота за змістовим модулем 2-5						

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
1	2	3	4
90–100	**A**	відмінно	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повно та системно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Виявляє цінні творчі ідеї.
85–89	**B**	добре	Здобувач вищої освіти достатньо правильно, повно й системно викладає матеріал щодо проблеми, яка розглядається на занятті, виявляючи при цьому творчий підхід.
75–84	**C**		Здобувач вищої освіти припустився однієї-двох несуттєвих помилок, дотримуючись достатньої повноти, системності викладу матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
70–74	**D**	задовільно	Здобувач вищої освіти припустився двох суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
60–69	**E**		Здобувач вищої освіти припустився трьох та більше суттєвих помилок у поданні матеріалу щодо проблеми, яка розглядається, відповідь є недостатньо повною й систематизованою.
35–59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти продемонстрував лише деякі елементи матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.
0–34	**F**	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не виклав матеріалу щодо проблеми, яка розглядається.

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови». Одеса: ОНУ, 2023. 18 с.
2. Силабус навчальної дисципліни «Теоретична граматика основної іноземної мови». Одеса: ОНУ, 2023. 7 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Алєксєєва І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. пос. Вінниця, 2017. 328 с.
2. Волкова Л. М. Теоретична граматика англійської мови: Сучасний підхід. Навч. пос. К., 2019. 256 с.
3. Морозова І. Б. Парадигматичний аналіз структури і семантики

елементарних комунікативних одиниць у світлі гештальт-теорії в сучасній англійській мові : монографія. Одеса, 2009. 384 с.
4. Ткаченко Л. Л Теоретична граматика англійської мови : курс лекцій для студентів IV курсу напряму підготовки 6.020303. Філологія. Мова та література (англійська). Херсон, 2015. 80 с.
5. Федоренко О. І., Сухорольська С. М. Граматика англійської мови. Теоретичний курс: Навч. пос. Львів, 2015. 360 с.

Додаткова

1. Матковська М.В. An Introduction to Old English : Навч.пос.[6-те видан. Стереотипне]. Кам'янець-Подільський, 2020. 272 с.
2. Морозова І. Б. Покладемо квіти на могилу Елджернона: гештальт-маркери синтаксичного профайлінгу особистості. *Актуальні питання іноземної філології: наук. журн.* Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2018. No 8. С.214 -221.
3. Kortmann, B. English Linguistics : Essentials. Berlin, 2020. 303 p.
4. Kruty, K., Minenok, A., Morozova, I., Tsapenko, T.-Y., Kozynets, O., & Korniev, S. (2021). Diagnosis of the Formation of Grammatical Aspects of Speech in Preschool Age. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala,* 13(4), 267-282. https://doi.org/10.18662/rrem/13.4/482 SCOPUS
5. Mangesh R. Adgokar Teaching of Transformational-Generative Grammar for Developing Communicative Skills. *JETIR.* 2018. Volume 5, Issue 12. P. 553-563.
6. Morozova I. Elementary Structure of Predication as the basis for defining the grammatical status of the sentence. *Modern researches in philological sciences : Collective monograph.* Riga : Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. 456 p. P. 200-217.
7. Morozova I., Pozharytska O. The Use of Modal Verbs: навч.посібн. для вузів. Київ: Освіта України, 2021. 242 с.
8. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik I. A Comprehensive Grammar of the English Language. NY, 2013. 1882 p.
9. Schmid, Hans-Jörg Linguistic theories, approaches and methods. English and American studies. Theory and practice/ Martin Middeke, et. al. Stuttgart-Weimar, 2012. P. 371-394.
10. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge University Press. 2014.

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Мова. Науково-теоретичний часопис. URL http://mova.onu.edu.ua/
2. Encyclopedia Britannica. URL https://www.britannica.com/